

Scandinavian Copper Development Association synpunkter i VISS 28 april 2021

SCDA synpunkter på vattenförekomsten Strömmen:

<https://viss.lansstyrelsen.se/Consultations.aspx?consultationID=3&waterMSCD=WA79755821>

Förslag till ändring/komplettering

Enligt den senaste statusklassningen är ekologisk status i Strömmen otillfredställande och som en av utslagsgivande parametrarna nämns koppar. Tillförlitligheten i statusklassificeringen anges som hög. Motivering och metod för bedömningen beskriver mätningar av kopparhalter i sediment under 2010 till 2016. En viktig rapport har dock glömts bort från underlagsmaterialet i VISS under senaste klassningen: A. Jönsson, 2011. Ni, Cu, Zn, Cd and Pb in sediments in the city-centre of Stockholm, Sweden - Origins, deposition rates and bio-availability, IVL-rapport B2013.

Som åtgärd föreslås: "Utsläppsbehandlande och/eller förebyggande åtgärder behöver genomföras för att minska utsläppet så att god status kan nås 2027." SCDA föreslår att utsläppskällor: "Transport, infrastruktur och reningsverk", värderas på nytt.

Motivering till ändring/komplettering

Vattenförekomsten är belägen vid Mälarens avrinningsområdes utlopp. Eftersom koppar är ett grundämne som finns naturligt fördelat överallt i berggrunden och jordar så bidrar ett sådant avrinningsområde naturlig tillförsel med koppar som är flera tiopotenser mer än dagvatten eller utsläpp från avloppsreningsverk. Ifall det föreligger en verklig risk för vattenlevande organismer orsakad av halter av koppar i sediment så måste betydelsen av de olika typerna av punktkällor (historiska och pågående kustnära förorenande verksamheter) och diffusa källor (den viktigaste i Strömmen är naturlig tillförsel) först klarläggas innan eventuella åtgärder föreslås. Annars riskerar man att slösa resurser på något som ej ger några mätbara resultat och nytta.

Representativ provtagning med enhetlig och vetenskapligt korrekt metodik (d.v.s. bl.a. krav på reproducerbarhet), korrekt beskrivning av olika källors betydelse och korrekt bedömning av risk för vattenförekomsten utgör alla nödvändig information för underbyggda beslut om eventuella åtgärder.

Synpunkter på uppströmsarbete reningsverk, Strömmen:

<https://viss.lansstyrelsen.se/Measures/EditMeasureType.aspx?measureTypeEUID=VISSMEASURETYPE001079>

Förslag till ändring/komplettering

Åtgärdsprogram för Henriksdals reningsverk för att minska kopparutsläpp är dåligt beskrivet och det är svårt att förstå hur förslaget har motiverats. SCDA föreslår att åtgärdsprogrammet värderas om. Dagvatten och reningsverk är obetydande utsläppskällor för koppar, negativ ekologisk påverkan av dessa källor har inte bevisats, men samtidigt är koppars roll i samhället viktig.

Motivering till ändring/komplettering

Kopparutsläpp från avloppsreningsverk är låga, och obetydliga i jämförelse med naturliga flöden. De också ofta blandas ihop med andra källor som påverkar samma vattenområden, som till exempel diffus utlösning från jordmån av gamla varv eller andra vattennära historiska verksamheter. Naturvårdsverkets rapport "Rening av avloppsvatten i Sverige 2018" konstaterar att huvuddelen av metaller som kommer in till avloppsreningsverken hamnar i slammet. Därför är metallhalterna i det utgående vattnet låga. Diagrammen på sida 33 visar låga värden för koppar även i avloppsslam jämfört med gränsvärdet, och de fortsätter att minska.

Slutsatsen är därmed att behovet att utveckla åtgärder för utsläpp vid avloppsreningsverk avseende koppar därmed kan ifrågasättas.

Ytterligare vill SCDA framföra att det tidigare gjorts omfattande bedömning av risker från koppar i slam från avloppsreningsverk och att det inte går att påvisa sådana risker att det motiverar aktiva åtgärder avseende kopparinnehåll i slam från avloppsreningsverk. Det yttrande som 2014 ställdes samman från SCDA angående Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget "hållbar återföring av fosfor", Naturvårdsverkets rapport 6580, är fortfarande aktuellt med koppling till HaVs framlagda åtgärdsprogram. Några slutsatser som framställdes i yttrande baserat på referenser givna däri var följande:

- Riskbedömning av metaller i slam pekar inte ut koppar som ett ämne som utgör en risk vid nuvarande nivåer i slam inkl. de om påvisats i slam från svenska reningsverk.
- Eftersom koppar är ett essentiellt näringsämne ska inte kopparhalten i slam begränsas i onödan.
- Biotillgängligheten av koppar i slam är låg och koppar har inte påvisats utöva giftig verkan på jordlevande organismer eller ackumuleras i gröda vid utförda fältstudier med stora slamgivor av kopparhaltigt slam.
- Koppar är därmed inte begränsande för återföring av slam till åkermark.

Synpunkter på vattenförekomsten Mälaren-Fiskarfjärden:

<https://viss.lansstyrelsen.se/Consultations.aspx?consultationID=3&waterMSCD=WA96064999>

Förslag till ändring/komplettering

Enligt den senaste statusklassningen är ekologisk status i Mälaren-Fiskarfjärden otillfredställande på grund av bland annat koppar i sediment. Motivering och metod för bedömningen beskriver mätningar av kopparhalter i sediment under 2014 till 2017. En viktig rapport har dock glömts bort från underlagsmaterialet i VISS under senaste klassningen: A. Jönsson, 2011. Ni, Cu, Zn, Cd and Pb in sediments in the city-centre of Stockholm, Sweden - Origins, deposition rates and bio-availability, IVL-rapport B2013.

Åtgärdsförslag att förbättra dagvattenhantering i tillrinningsområde till Mälaren-Fiskarfjärden är i och för sig nyttigt men det är osannolikt att kopparhalter i sediment kommer att minska genom föreslagna åtgärder.

Motivering till ändring/komplettering

Vattenförekomsten är belägen vid Mälarens avrinningsområdes utlopp. Eftersom koppar är ett grundämne som finns naturligt fördelat överallt i berggrunden och jordar så bidrar ett sådant avrinningsområde

naturlig tillförsel med koppar som är flera tiopotenser mer än dagvatten. Ifall det föreligger en verklig risk för vattenlevande organismer orsakad av halter av koppar i sediment så måste betydelsen av de olika typerna av punktkällor (historiska och pågående kustnära förorenande verksamheter) och diffusa källor (den viktigaste i Mälaren är naturlig tillförsel) klarläggas innan riktade åtgärder planeras.

Representativ provtagning med enhetlig och vetenskapligt korrekt metodik (d.v.s. bl.a. krav på reproducerbarhet), korrekt beskrivning av olika källors betydelse och korrekt bedömning av risk för vattenförekomsten utgör alla nödvändig information för underbyggda beslut om eventuella åtgärder.

Synpunkter på vattenförekomsten Mälaren-Ulvsundasjön:

<https://viss.lansstyrelsen.se/Consultations.aspx?consultationID=3&waterMSCD=WA42470715>

Förslag till ändring/komplettering

Enligt den senaste statusklassningen är ekologisk status i Mälaren-Ulvsundasjön måttlig på grund av bland annat koppar i sediment. Motivering och metod för bedömningen beskriver mätningar av kopparhalter i sediment under 2013 till 2017. En viktig rapport har dock glömts bort från underlagsmaterialet i VISS under senaste klassningen: A. Jönsson, 2011. Ni, Cu, Zn, Cd and Pb in sediments in the city-centre of Stockholm, Sweden - Origins, deposition rates and bio-availability, IVL-rapport B2013.

Åtgärdsförslaget att förbättra dagvattenhantering i tillrinningsområde till Mälaren-Ulvsundasjön är i och för sig nyttigt men det är osannolikt att kopparhalter i sediment kommer att minska genom föreslagna åtgärder.

Motivering till ändring/komplettering

Ifall det föreligger en verklig risk för vattenlevande organismer orsakad av halter av koppar i sediment så måste betydelsen av de olika typerna av punktkällor (historiska och pågående kustnära förorenande verksamheter) och diffusa källor klarläggas innan riktade åtgärder planeras.

Representativ provtagning med enhetlig och vetenskapligt korrekt metodik (d.v.s. bl.a. krav på reproducerbarhet), korrekt beskrivning av olika källors betydelse och korrekt bedömning av risk för vattenförekomsten utgör alla nödvändig information för underbyggda beslut om eventuella åtgärder.

Synpunkter på vattenförekomsten Brunnsviken:

<https://viss.lansstyrelsen.se/Consultations.aspx?consultationID=3&waterMSCD=WA68040883>

Förslag till ändring/komplettering

Enligt den senaste statusklassningen är ekologisk status i Brunnsviken otillfredsställande på grund av flera bedömningsgrunder, bland annat koppar i sediment. Motivering och metod för bedömningen beskriver mätningar av kopparhalter i sediment under 2013 till 2015.

Åtgärdsförslaget att förbättra dagvattenhantering i tillrinningsområde till Brunnsviken är i och för sig nyttigt men det är osannolikt att kopparhalter i sediment kommer att minska genom det. Brunnsviken är belastade av betydande påverkan från flera påverkanskällor.

Motivering till ändring/komplettering

Väl planerade, prioriterade, effektiva och långsiktiga åtgärder behövs för att förbättra statusen av Brunnsviken.